

Григорій Саввич Сковорода

ПОЕТИЧНІ ТВОРИ

ФАБУЛА «ЯК ТІЛЬКИ СОНЦЕ ВЕЧІР ЗАПАЛИЛО»

Як тільки сонце вечір запалило
І небо скрізь прозоро затремтіло,
На ньому зорі блиснули прекрасні,
Як камені коштовнії, алмазні,
Фалес тут крикнув: «Гей-но, бабо люба!»
«Чого, — це баба, — розпустив ти губи?»
«Набридло, бабо, на одному місці,
Хотілося б до зір мені полізти».
Потюпала вперед стара із хати,
А слідом мудрість суне дурнувата.
Зійшли угору, стали на просторі,
Звідкіль дивитись зручно і на зорі.
Та мудрість впала і забила вухо.
«Ой бабо, — вже гукає,- чути туго!»
«Чого тебе понесло туди, діду?
Поліз сюди, то вже тримайся сліду,
Не може і канави розпізнати,
А лізе в небо зорі рахувати».
Додому баба повела старого,
А вуха він таки позбувсь одного.

ФАБУЛА ПРО ТАНТАЛА

Цар Тантал якось на бенкет великий
Цехмістра з богів до себе покликав.
Йовиш добре знав політичні нрави,
Кличе Тантала на небесні страви.
І що було там! Небеснеє зало
Зовсім Тантала перехверцювало.
Йовиш тоді свого дорогого гостя
Не хотів пустити без дарів, так просто.
«Проси, — каже він, — що хоч по відході».
«Дозволь мені їсти тут вічнії годи», —
Відповів Тантал. Йовиш аж образивсь:
Тантал аж таке просити наваживсь.
Та знав він і силу шляхетному слову.
«Хай буде, — сказав, — приходь сюди знову».
Став Тантал відтоді їжу в небі мати,
А там — що лиш хочеш, все можна взяти.
Нектар там солодкий, вина чудесні,
Тут горло смаки солодять небесні,
Тут буйнеє свято, страв різні види,
Що проти них усі панські обіди!
Скрізь тут троянди розкішно пашіють,
Чудні фіміями в повітрі мліють.
У залах тих музи солодкогласні,

Все сам підносить Ганімед прекрасний.
Бахуса момсик танцює пресмішно,
Блазні тут пики корчать превтішно.
І хоч у тім хорі не бував Далольо,
Однак за таких тут краший Аполло.
Коротко сказавши: чуття тілесні
Тішили млостью ласощі чудесні.
Тантал на все те дивиться свято,
Зітхає тяжко, хоч всього багато.
Корчиться з муки, страхом залитий,
Трясцею наче лютою битий.
Що ж таке сталось? Зверху, крізь хороми,
Спущений камінь завис до сіроми.
Висить важезно над головою
І не дає посидіти в спокою.
Боїться Тантал — як тільки він зрушить,
Зірветься на нього тягар і роздушить.

ФАБУЛА «ФІЛАРЕТ СТАРЕНЬКИЙ КОЛИСЬ У ПУСТИНІ»

Філарет старенький колись у пустині
Доживав віку в лісовій хатині.
А один юнак, Філідоном звався,
До нього у пущу якимсь пробрався.
Чув він багато про діда старого,
Що той святий, ще й мудрий до того.
Прийшов він, схилив перед дідом спину.
«Здоров був, — сказав старий, — і ти, сину!»
«Не прогнівися, отче милосердий,
Скажи, — шлях в житті який свято-твердий?
Померла мати, і батько преставивсь,
По них я давно вже служби відправив.
Будь же мені наче батько-родитель,
Будь мені також і наче учитель».
«Я, сину, й сам не вельми вже й мудрий,
Знаю лише, що життєвий шлях трудний».
«О голова сива, будь же ласкавий —
Пам'ять у мене, повір, не дірява!»
«Важко, — сказав дід, — прожити несхибно,
Поки живеш, то й боротись потрібно.
Спробуй-но, сину, не з горя свого
Зло й добро пізнати, а із чужого.
Наприклад, он бачиш — злодія мучать,
Красти — то лихо, це тебе учить.

Братайся не з тими, зло хто ховає,
Знай: лише добрий добро в серці має.
Паче роби не те, що вітрогони,
А те, що кажуть розуму закони.
Завваж: той, хто візьме дух сей свободний,
Може у світі бути лиш бідний».
Філідон побачив, що це не на руку
Меле старий, тут відчув нараз скуку.
«Дякую красно, мій отче, за раду».
«З богом, мій сину». Поплентавсь нерадо.
«Свята сям мудрість, проте що із того?» —
Сам собі дума й подався в дорогу.
Друга знайшов і разом в світ учений
В мандри пустились по розум спасенний.
Взяли юнака силоміцьки до прусса,
Коли той ішов у війну на француза.
А як із десятків літ прокотило,
Нашого хлопця додому прибило.
Пішов той відразу у ліс до старого,
Згадавши колишні вчення святого.
«Добридень, отче!» — «Ти що за персона?»
«Згадай-но, отче святий, Філідона!»
«Гей, що се стряслося з тобою, сину?»
«Буря світова зігнула мені спину».
«На правому оці що за затула?»
«Влучила мене шаленая куля».
«А звідки на лобі страшні ті ями?»
«Трісла рушниця». — «А тії два шрами